

VALSTS AĢENTŪRAS
„SABIEDRĪBAS VESELĪBAS AĢENTŪRA”
2005.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Rīga 2006

SATURS

Satura rādītājs	2
Valsts aģentūras „Sabiedrības veselības aģentūra” darbības galvenie attīstības virzieni un sasniegtie rezultāti 2005.gadā.	4
1. SVA izveidošanas mērķi	7
2. SVA funkcijas un uzdevumi	7
3. SVA juridiskais statuss un struktūra	8
3.1. SVA struktūra	9
3.2. SVA speciālistu sadalījums pa nozarēm	9
3.3. SVA speciālistu izglītība	10
4. SVA darbības un attīstības stratēģijā 2002. – 2006.gadam, Pārvaldes līgumā un ikgadējā darbības plānā noteiktie galvenie uzdevumi un to izpildes izvērtējums	10
4.1. Infekcijas slimību epidemioloģiskā uzraudzība	10
4.2. Vides veselības riska faktoru uzraudzība	15
4.3. Ārkārtējo sabiedrības veselības situāciju administrēšana un koordinēšana	17
4.4. Sabiedrības veselības stratēģijas mērķu sasniegšanas monitoringa (SVS MSM) nodrošināšana	18
4.5. Laboratorisko izmeklējumu veikšana	19
4.6. Mērķauditorijas informēšana par sabiedrības veselības aktualitātēm vides veselības un infekcijas slimību epidemioloģijas jomā	20
4.7. Projektu un programmu izstrāde, projektu izpildes un pārraudzības veikšana	22
4.8. Pārskata gadā notikušās būtiskākās pārmaiņas.	23
5. Valsts investīciju programmas projektu plānoto uzdevumu izpilde	23
6. Pasākumi, kas vērsti uz darba optimizāciju, pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu, izmaksu samazinājumu, pieejamības nodrošināšanu	23
7. Atsauksmes par SVA darbību	23
8. Iekšējās kontroles sistēmas novērtējums un pasākumi tās pilnveidošanai	24
8.1. Viedoklis par iekšējās kontroles sistēmu	24
8.2. Būtiskākie iekšējā audita konstatētie ieteikumi	24
9. Informācija par SVA sniegto publisko pakalpojumu izcenojumiem un izcenojumu izmaiņas prognoze nākamajam pārskata periodam	25
10. Finansējums un tā izlietojums	26
10.1. Valsts budžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, ārvalstu finansu palīdzības līdzekļi, īpašiem mērķiem paredzētie	26

	ieņēmumi un to izlietojums	
10.2.	Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un to izlietojums	27
10.3.	SVA saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, to izlietojums	27
10.4.	Līdzekļu ekonomija, kas panākta, uzlabojot darba efektivitāti	27
11.	Informācija par Valsts investīciju programmā ietvertu projektu realizācijai piešķirto budžeta līdzekļu izlietojumu	28
12.	Personāla izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana	28
13.	Plāni nākamajam gadam	29
13.1.	Nākamā gada svarīgākās prioritātes	29
13.2.	Plānotie pasākumi resursu lietderīgai un taupīgai izmantošanai un administrēšanas sistēmas uzlabošanai	30
13.3.	SVA finanšu saistības	30
13.4.	Plānotie starptautiskie projekti	30
14.	Informācija par Valsts kontroles veiktajām pārbaudēm un to rezultātiem	31

Valsts aģentūras “Sabiedrības veselības aģentūra” darbības galvenie attīstības virzieni un sasniegtie rezultāti 2005.gadā

Valsts aģentūras “Sabiedrības veselības aģentūra” (turpmāk – SVA) 2005. gada publiskajā pārskatā (turpmāk– Pārskats) sniegta informācija par SVA darbību 2005. gadā, tās galvenajiem uzdevumiem, to īstenošanas rezultātiem un finanšu līdzekļu izlietojumu.

Pārskatā SVA darbība atspoguļota atbilstoši SVA darbības un attīstības stratēģijā 2002. – 2006.gadam (turpmāk– Stratēģija) noteiktajiem mērķiem un ikgadējam darbības plānam. SVA 2005. gada darbības plānā (turpmāk - Plāns) paredzētais darba apjoms izpildīts noteiktajos termiņos piešķirtā finansējuma ietvaros.

Pārskata periodā nodrošināta šādu būtiskāko uzdevumu izpilde:

1. Nepārtraukta infekcijas slimību epidēmisko procesu novērošana un izpēte, epidemioloģiski nozīmīgo infekcijas slimību izraisītāju cirkulācijas uzraudzība. SVA Infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības daļas speciālisti piedalījušies vairākās starptautiskās programmās un projektos infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības jomā, snieguši priekšlikumus un atzinumus normatīvo aktu izstrādei vai grozījumiem infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības un profilakses pilnveidošanai (piemēram, priekšlikumi MK informatīvajam ziņojumam „Par gatavošanos gripas pandēmijai” un „Par gatavošanos bioloģiskā terorisma gadījumiem” u.c.). 2005.gadā izstrādāti un iesniegti Veselības ministrijā priekšlikumi Imunizācijas valsts programmas nodrošināšanai 2006.-2010. gadā.

2. 2005.gada novembrī SVA uzsāka realizēt valsts apmaksātu pretgripas vakcinācijas kampaņu. Šāda mēroga gripas profilaksei veltīta kampaņa Latvijā notika pirmo reizi. Šīs kampaņas ietvaros līdztekus vakcinācijai iedzīvotāji visā Latvijā saņēma informāciju par gripas profilaksi, vakcinācijas nepieciešamību, kā arī speciālistu skaidrojumu par gripas pandēmijas un putnu gripas jautājumiem. Saistībā ar putnu gripas vīrusa izplatību pasaulē ievērojami pieauga arī sabiedrības interese par gripu un akūtām augšējo elpceļu infekcijām, to profilaksi, ārstēšanu un piesardzības pasākumiem.

3. Liela sabiedrības uzmanība tika pievērsta arī tādām infekcijas slimībām kā difterija, vējbakas, vīrusu hepatīti, akūtas zarnu infekcijas u.c. - SVA speciālisti aktīvi iesaistījās iedzīvotāju informēšanā.

4. Tika uzsākta iekšzemes peldvietu ūdens kvalitātes monitoringa realizācija (246 iekšzemes peldvietās), kā arī atbilstoši Ministru kabineta 1998.

gada 11. augusta noteikumiem Nr.300 "Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi" realizēts peldvietu ūdens kvalitātes valsts monitorings (32 jūras peldvietās). Dzeramā ūdens kvalitātes valsts monitoringa ietvaros izmeklēti 554 paraugi. Noteikta to atbilstība Ministru kabineta 2003.gada 29. aprīļa noteikumiem Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība".

5. Atbilstoši klientu pieprasījumam sniegti publiskie pakalpojumi – sagatavoti ekspertu atzinumi, higiēniskie novērtējumi, veikti laboratoriskie izmeklējumi u.c. SVA darbs pozitīvi novērtēts saņemtajās klientu atsauksmēs.

6. Lai optimizētu laboratorisko pakalpojumu veikšanu vienotā sistēmā, pamatojoties uz Ministru kabineta 2005. gada 14. oktobra rīkojumu Nr. 672 „Par funkciju optimizāciju un finanšu resursu pārdali starp Veselības ministriju un Zemkopības ministriju”, SVA 2005.gadā nodeva Pārtikas un veterinārā dienesta Valsts veterinārmedicīnas diagnostikas centram SVA Mikrobioloģijas un Ķīmijas laboratorijas.

7. Ar 2005.gada 03.oktobri darbu uzsāka Ārkārtējo situāciju pārvaldīšanas koordinācijas daļa, kura pārskata laika periodā piedalījies Eiropas Komisijas 2 treniņmācībās par rīcību baku (*New Watchmen*) un gripas pandēmijas gadījumos (*Common Ground*), kā arī citās nozīmīgās sanāksmēs.

8. Veiksmīgi nodrošināta sadarbība ar nacionālajiem plašsaziņas līdzekļiem, sniedzot informāciju par aktuāliem sabiedrības veselības jautājumiem. Turpināts darbs pie SVA mājas lapas – www.sva.lv – informācijas klāsta paplašināšanas. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, SVA mājas lapas apmeklētāju skaits pieaudzis vidēji par 60 %.

9. Gada laikā nodrošināta ikmēneša finanšu plūsmas kontrole un finanšu rādītāju analīze. Optimizēti SVA izdevumi, nav pieļauts būtisks kreditoru saistību pieaugums, salīdzinot ar 2004.gadu.

10. 2005.gadā veiksmīgi koordinēta SVA iesaistīšanās vairākos EK finansētajos projektos (piemēram, „Ziņojuma izstrāde par veselības stāvokli Eiropas Savienības valstīs (1998.-2007.)” (*EUGLOREH2007*), „Pacientu drošības uzlabošana Eiropā” (*„Improving Patient Safety in Europe” (IPSE)*)), Pasaulē Veselības organizācijas atbalstītā projekta „Vides veselības indikatori Latvijai” izpilde un ES *PHARE* 2002.gada Nacionālās programmas projekta „Vides monitorings” realizācija. Tiek turpināta ES *PHARE* 2003.gada Nacionālās programmas projekta „Sabiedrības veselības aģentūras institucionālā stiprināšana” realizācija.

11. Sagatavots un iesniegts Veselības ministrijai projekta pieteikums „*Sabiedrības veselības monitoringa un ziņošanas sistēmas attīstība*” ES Pārejas līdzekļu administratīvās spējas stiprināšanas programmas *Transition Facility* ietvaros, kas EK tika apstiprināts 2005.gada beigās.

Kopumā vērtējot 2005. gadā paveikto, var atzīmēt, ka SVA ir izpildījusi 2005.gada darbības plānā noteiktos uzdevumus, un ir saņemts pozitīvs SVA Konsultatīvās padomes vērtējums.

Direktors

O.Velmers

1. SVA izveidošanas mērķi

SVA ir Veselības ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kura darbojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem, lai piedalītos sabiedrības veselības politikas īstenošanā valstī. SVA savus uzdevumus un funkcijas veic atbilstoši pārvaldes līgumam un kārtējam SVA darbības plānam.

2. SVA funkcijas un uzdevumi

SVA galvenie uzdevumi ir šādi:

1. infekcijas slimību epidemioloģiskā uzraudzība;
2. vides veselības riska faktoru uzraudzība;
3. neinfekcijas slimību epidemioloģiskā uzraudzība;
4. Sabiedrības veselības stratēģijas monitorēšana;
5. ārkārtējo sabiedrības veselības situāciju administrēšana un koordinēšana;
6. Imunizācijas valsts programmas uzraudzība, koordinācija un plānošana.

Lai izpildītu noteiktos uzdevumus, SVA atbilstoši savai kompetencei veic šādas likumos un citos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas:

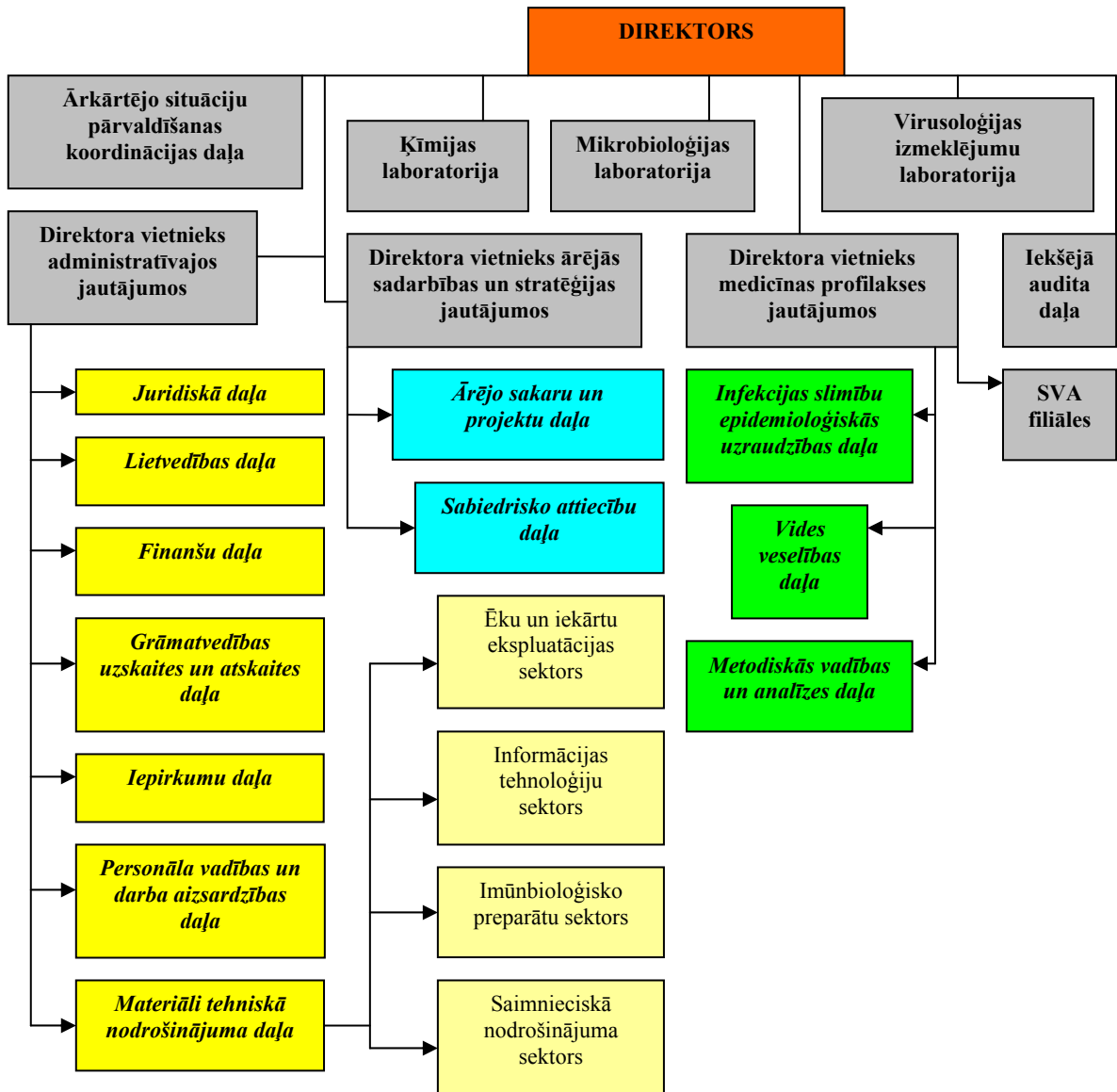
1. apzina, izvērtē un analizē iedzīvotāju veselības stāvokli, arī infekcijas un citu slimību izplatību, un iedzīvotāju veselības riska faktorus;
2. apzina sabiedrības veselības problēmas, sagatavo priekšlikumus politikas veidošanai un efektīvai problēmu risināšanai sabiedrības veselības jomā un iesniedz tos Veselības ministrijā;
3. izstrādā priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai sabiedrības veselības jautājumos;
4. izstrādā projektus un programmas iedzīvotāju veselības stāvokļa uzlabošanai un piedalās to īstenošanā, kā arī atbilstoši savai kompetencei nodrošina rīcības plānu izpildi sabiedrības veselības jomā;
5. piedalās Sabiedrības veselības stratēģijas īstenošanā, vāc, apkopo un analizē informāciju, kas saistīta ar Stratēģijas mērķu sasniegšanu;
6. apzina praktiskā darba problēmas sabiedrības veselības jomā un izstrādā vadlīnijas sabiedrības veselības prakses kvalitātes nodrošināšanai, kā arī izvērtē to ieviešanas efektivitāti;
7. sadarbībā ar Vides ministriju izvērtē vides un iedzīvotāju veselības savstarpējo saistību un izstrādā priekšlikumus sabiedrības veselības uzlabošanai;
8. sniedz konsultācijas, ieteikumus un citu palīdzību ieinteresētajām institūcijām konkrētu sabiedrības veselības problēmu risināšanā, piedaloties darba grupās un konferencēs, kā arī veicinot informācijas apmaiņu;

9. veic normatīvajos aktos noteiktās praktiskās darbības infekcijas slimību epidemioloģiskās drošības jomā un citu sabiedrības veselības jautājumu risināšanā;
10. veic dzeramā ūdens kvalitātes monitoringu;
11. veic peldvietu ūdens kvalitātes monitoringu, kā arī novērtē peldvietu stāvokli;
12. nodrošina virusoloģiskos izmeklējumus;
13. normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā piedalās ārkārtas situāciju pārvaldīšanā;
14. organizē un veic pētījumus par sabiedrības veselības jautājumiem;
15. sadarbojas ar ārvalstu un starptautiskajām institūcijām, kā arī nodrošina savstarpēju informācijas apmaiņu aģentūras darbības jomā;
16. nodrošina bioloģiskā un ķīmiskā terorisma operatīvās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas darbības uzturēšanu un koordinēšanu;
17. nodrošina infekcijas slimību agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas darbības uzturēšanu un koordinēšanu;
18. nodrošina valsts budžeta ietvaros piešķirtā asignējuma mērķtiecīgu un efektīvu izlietošanu, kā arī citus pārvaldes līgumā noteiktos projektu sagatavošanas, realizācijas un pārraudzības procesa pasākumus.

3. SVA juridiskais statuss un struktūra

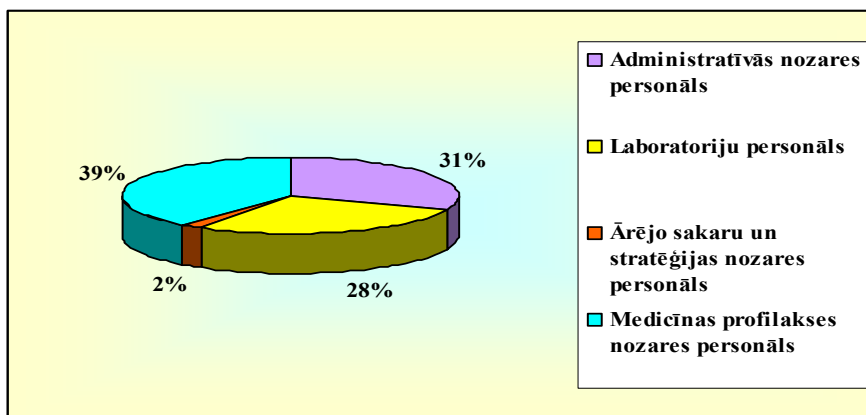
SVA darbību reglamentē Publisko aģentūru likums, Valsts pārvaldes iekārtas likums, Epidemioloģiskās drošības likums, MK 2001.gada 27.decembra noteikumi Nr.551 "Valsts aģentūras "Sabiedrības veselības aģentūra" nolikums", MK 2004.gada 13.aprīļa noteikumu Nr.286 "Veselības ministrijas nolikums" 24.punkts, 2002.gada 30.augustā noslēgtais pārvaldes līgums, SVA darbības un attīstības stratēģija 2002. - 2006.gadam (apstiprināta ar Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) 26.08.2002. rīkojumu Nr.175) un ikgadējais SVA darbības plāns.

3.1. SVA struktūra

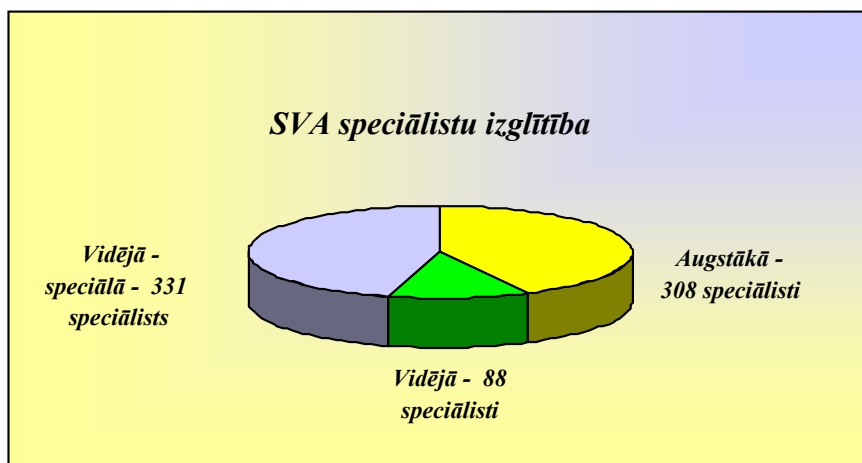

3.2. SVA speciālistu sadalījums pa nozarēm

SVA bija 882 amatu vienības. SVA strādāja 84% sievietes un 16% vīrieši.

3.3. SVA speciālistu izglītība

4. SVA darbības un attīstības stratēģijā 2002. – 2006.gadam, pārvaldes līgumā un ikgadējā darbības plānā noteiktie galvenie uzdevumi un to izpildes vērtējums:

SVA ir veikusi noteiktos uzdevumus atbilstoši Stratēģijai un saskaņā ar VM apstiprināto SVA 2005.gada darbības plānu.

4.1. Infekcijas slimību epidemioloģiskā uzraudzība

4.1.1. Nodrošināta nepārtraukta infekcijas slimību epidēmisko procesu novērošana un izpēte, epidemioloģiski nozīmīgo infekcijas slimību izraisītāju cirkulācijas uzraudzība, proti:

1. saņemti un reģistrēti 37 198 ārstniecības personu primārie steidzami ziņojumi par individuālajai reģistrācijai pakļauto infekcijas slimību gadījumiem (2004.gadā - 40 509, kas liecina par infekcijas slimību izplatīšanās mazināšanos un epidemioloģiskās situācijas uzlabošanos);
2. reģistrēti 598 grupveida saslimšanas gadījumi (ar 2 un vairāk saslimušajiem) (par 16,4 % mazāk nekā 2004.gadā, 45,3 % no kopējā grupveida saslimšanas gadījumu skaita bija saistīti ar akūtu zarnu infekcijas slimību gadījumiem (271 grupveida saslimšanas gadījums, ar 817 slimniekiem));
3. infekcijas slimību perēkļos laboratoriski izmeklētas 5089 kontaktpersonas, neskaitot seroloģiski izmeklētas (salīdzinot ar 2004.gadu, izmeklēto kontaktpersonu skaits samazinājies par 34,8 %);
4. infekcijas slimību perēkļos laboratoriski izmeklēti 28 247 vides paraugi, kas ir par 16,6 % mazāk nekā 2004.gadā (no tiem 23 011 (81,5 %) bija dažādu objektu nomazgājumi, kā arī 2195 (7,9 %) pārtikas produktu paraugi un 2269 (8,1 %) dzeramā ūdens paraugi;

5. epidemioloģiskās izmeklēšanas nolūkā apsekoti 23 803 infekcijas slimību perēkļi, t.sk. 3566 (15 %) ar laboratoriskajiem izmeklējumiem. Epidemioloģiskās izmeklēšanas laikā katrs infekcijas slimību perēklis tika apmeklēts vidēji 1,2 reizes;
6. salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2005.gadā par 20 % samazinājies pretepidēmijas darba apjoms gaisa pilienu infekciju perēkļos: apsekoti 1474 perēkļi (2004.gadā - 1843 perēkļi);
7. pretepidēmijas pasākumi visbiežāk organizēti rotavīrusu enterīta (122 gadījumi), salmonelozes (34), šigelozes (19), un skarlatīnas (51) grupveida saslimšanas gadījumos;
8. dezinfekcija un dezinsekcija veikta 6313 infekcijas slimību perēkļos, t.sk. 1065 gadījumā - ar dezinfekcijas kameru. 207 infekcijas slimību perēkļos veikta deratizācija. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, dezinfekcijas pasākumu kopējais apjoms turpina samazināties;
9. medicīniski sanitāro pasākumu izpildes gaitā robežkontroles punktos izdotas 498 deratizācijas apliecības un 124 kuģu sanitārās apliecības. Izsniegtas 115 atļaujas miruša cilvēka ķermeņa izvešanai no valsts;
10. SVA realizējamo programmu ietvaros laboratoriskai pārbaudei infekcijas slimību izraisītāju cirkulācijas noteikšanai kopumā savākti 1734 vides paraugi (2 % laboratorisko pārbaūžu rezultāti bijuši pozitīvi). Paraugi ņemti 158 dažādās Latvijas vietās (objektos), veicot 928 apmeklējumus.

4.1.2. Nodrošināta statistiskā, analītiskā, publiskā un speciālā informācija, proti:

1. veikts augšējo elpceļu infekciju (t.sk. gripas) saslimstības monitorings Veselības ministrijas (turpmāk – VM) noteiktajā kārtībā. SVA filiāles sezonas laikā regulāri apkopoja ziņojumus no ģimenes ārstiem, skolām, pirmsskolas izglītības iestādēm un slimnīcām, kopumā sagatavojot 363 ziņojumus, kuru analīzes rezultātā izdoti 34 Epidemioloģijas biļeteni par gripas un akūto augšējo elpošanas ceļu infekciju monitoringa rezultātiem;
2. kopumā sagatavoti 75 “Epidemioloģijas biļeteni” (2004.gadā – 72), t.sk.:
3. aktuālie infekcijas slimību epidemioloģiskie pārskati (1);
4. mēneša pārskati par infekcijas slimību izplatību (12);
5. augšējo elpošanas ceļu infekciju monitoringa pārskati (34);
6. pārskati par Imunizācijas valsts programmas izpildi (24);
7. pārskati par infekcijas slimību izraisītāju cirkulācijas novērošanu (4).

4.1.3. Dalība starptautiskajos infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības tīklos, proti:

1. Sadarbība ar Pasaules Veselības organizāciju (turpmāk - PVO):
 - nodrošināta epidemioloģiskās informācijas apmaiņa, regulāri sniegti PVO epidemioloģiskie dati par:

- ✓ poliomiēlīta/akūtās šļauganās paralīzes gadījumiem;
 - ✓ vakcīnregulējamo infekcijas slimību gadījumiem;
 - ✓ citām infekcijas slimībām, t.sk.: malāriju, zarnu infekcijas slimībām, vīrushepatītiem, ērcu encefalītu, gripu u.c.;
 - ✓ imunizācijas rādītājiem.
- piedalīšanās PVO aptaujās epidemioloģiskās uzraudzības un imunizācijas pārraudzības jautājumos, kā arī citās aktivitātēs: Starptautisko medicīniski sanitāro noteikumu (SMSN) koordinācijā; poliomiēlīta likvidācijas pērcertifikācijas aktivitātēs u.c.
2. Sadarbība ar Eiropas Savienības (turpmāk – ES) epidemioloģiskās uzraudzības struktūrām:
- atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam Nr.2119/98/EC „Par sadarbības projektu izveidošanu infekcijas slimību epidemioloģiskajai uzraudzībai un kontrolei” gada laikā nodrošināta piedalīšanās ES epidemioloģiskās uzraudzības projektos (tīklos):
 - ✓ ES Legionella infekcijas Eiropas epidemioloģiskās uzraudzības projektā (*EWGLINET*);
 - ✓ ES Salmonella un E.coli 0157 Eiropas epidemioloģiskās uzraudzības projektā (*ENTER – NET*);
 - ✓ ES difterijas starptautiskās uzraudzības projektā *DIPNET* (EC DG SANCO 122/SID/2001);
 - ✓ ES meningokoku infekcijas un citu bakteriālo meningītu izraisīšo infekciju Eiropas epidemioloģiskās uzraudzības projektā (*EU-IBIS*);
 - ✓ Akūto augšējo elpceļu infekciju, t.sk. gripas, epidemioloģiskās un virusoloģiskās uzraudzības tīklā (*EISS – European Influenza Surveillance Scheme*);
 - ✓ Eiropas intervences epidemioloģijas apmācības programmā (*EPIET*);
 - ✓ EK 6.ietvara programmas virziena „Globālās izmaiņas un ekosistēmas” integrētā projekta *EDEN (Emerging Diseases in a Changing European Environment)* apakšprojektā *EDEN-TBD* „Ērcu pārnesto slimību pētījumi”;
 - ✓ Kreicfelda – Jakoba slimības epidemioloģiskās uzraudzības projektā (*EUROCID*);
 - ✓ “Infekcijas slimību uzraudzības, informācijas apmaiņas un apmācības projektā Ziemeļeiropas valstīs” (*EpiNorth*);
 - ✓ „Eiropas Tribīnē informācijas apmaiņai infekcijas slimību jomā” (*EUROSURVEILLANCE*).

- Dalība PVO, ES un citu ārvalstu institūciju organizētos pasākumos (konferencēs, semināros u.c.):
 - ✓ Dalība Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (*European Centre of Disease Prevention and Control*) padomes (*Advisory Forum*) 4 sēdēs Stokholmā, kā arī šī centra organizētajā seminārā par epidemiologu apmācības stratēģiju Eiropas Kopienā;
 - ✓ Dalība Infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības un kontroles tīkla (*Network for the Epidemiological Surveillance and Control of Communicable Diseases*) Epidemioloģiskās uzraudzības komponentes (*ESCON*) un Agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas komponentes (*EWSRS*) 2 speciālistu sanāksmēs Luksemburgā;
 - ✓ Dalība Eiropas seroepidemioloģiskā tīkla (*ESEN2– European Seroepidemiological Network*) darba sanāksmē Londonā un Romā;
 - ✓ Eiropas seroepidemioloģiskās programmas *ESEN2 (European Seroepidemiological Network)* Difterijas /Pertusis 2. darba tikšanās Itālijā;
 - ✓ Dalība Eiropas Epidemioloģijas problēmām veltītā izdevuma „*Eurosurveillance*” ikgadējā redkolēģijas sanāksmē Stokholmā;
 - ✓ Eiropas Kreicfelda – Jakoba slimības uzraudzības projekta (*EUROCJD*) ietvaros organizētā sanāksme Skotijā;
 - ✓ Dalība *EpiNorth* projekta ietvaros organizēto infekcijas slimību epidemioloģijas kursa II. modulī (*Advanced course in epidemiology of infectious diseases (EpiTrain)* modulē II) Tallinā (Igaunijā);
 - ✓ Dalība Eiropas Komisijas *Health Security Committee* sanāksmē Luksemburgā;
 - ✓ Dalība *EFSA (European Food Safety Authority)* sanāksmē par datu vākšanu saistībā ar zoonozēm un pārtikas izcelsmes uzliesmojumiem Parmā, Itālijā.

- Dalība ES *PHARE* 2003.gada Nacionālās programmas projektā „Sabiedrības veselības aģentūras institucionālā stiprināšana”:

Projekta gaitā novērtēta esošās likumdošanas, institucionālās struktūras un darba procedūru kapacitāte *Peer Review* rekomendāciju ieviešanai, novērtēta SVA darbība infekcijas slimību uzraudzības jomā un sagatavoti priekšlikumi normatīvo aktu un darba procedūru uzlabošanai, izstrādāts un testēts Agrīnās brīdināšanas un ātrās reaģēšanas plāns, organizēti pasākumi profesionālās kapacitātes stiprināšanai.

4.1.4. Imunizācijas valsts programmas izpildes koordinācija un analīze, proti:

1. Imunizācijas valsts programmas izpilde monitoringa ietvaros:
 - nodrošināta statistiskajos pārskatos iekļauto datu par iedzīvotāju imunizāciju vākšana, apkopošana, apstrāde, analīze un izplatīšana.
2. Vakcinācijas izraisīto komplikāciju uzraudzības ietvaros:
 - nodrošināta vakcinācijas izraisīto komplikāciju reģistrācija, izmeklēšana un analīze;
 - 2005.gadā epidemioloģiski izmeklēti 29 komplikāciju gadījumi pēcvakcinācijas periodā.
3. Imunizācijas valsts programmas izpildes nodrošinājums SVA:
 - veikta savlaicīga un efektīva vakcīnu plānošana Imunizācijas valsts programmas izpildei;
 - izstrādāti un iesniegti VM priekšlikumi imūnbioloģisko preparātu iegādei 2006.gadā;
 - izstrādāti un iesniegti VM priekšlikumi Imunizācijas valsts programmas nodrošināšanai 2006.- 2010.gadam;
 - veikti pasākumi imūnbioloģisko preparātu izplatīšanas atļauju pagarināšanai;
 - nodrošināta pareiza vakcīnu uzglabāšana un imūnbioloģisko preparātu menedžments centrālajā SVA noliktavā, kā arī lokālajās SVA filiāļu noliktavās;
 - 2005.gadā Imunizācijas valsts programmas izpildei 1623 vakcinācijas iestādes pasūtījušas un saņēmušas vakcīnas SVA centrālajā institūcijā un SVA filiālēs. Vakcinācijas iestāžu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājies par 0,6 %. Pēdējo gadu laikā vakcīnu izsniegšanas biežums nav būtiski mainījies un atbilst Pasaules Veselības organizācijas nostājai, ka vakcinācijas iestādē jābūt vakcīnu krājumam lietošanai ne ilgāk kā vienam mēnesim;
 - katru ceturksni tika veiktas korekcijas Imunizācijas valsts programmas realizācijā iesaistīto vakcinācijas iestāžu sarakstā, informācija nosūtīta Valsts farmācijas inspekcijai;
4. SVA speciālisti piedalījušies Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras (turpmāk – VOAVA) rīkotajā izsolē imūnbioloģisko preparātu iegādei 2006.gadam.

4.2. Vides veselības riska faktoru uzraudzība

4.2.1. Nodrošināta šādu publisko pakalpojumu sniegšana:

1. 20 578 atzinumi būvniecības un objektu higiēniskās novērtēšanas jomā;
2. 18 009 atzinumi par laboratoriju testēšanas pārskatiem;
3. 510 produktu higiēniskie novērtējumi;
4. 20 licences uzņēmēj sabiedrībām deratizācijas, dezinfekcijas un dezinfekcijas pakalpojumu sniegšanai;
5. organizētas un novadītas 1319 higiēnas apmācības nodarbības, apmācītas 9758 personas.

4.2.2. Nodrošināta vides veselības faktoru monitoringu izpilde, proti:

1. Dzeramā ūdens kvalitātes monitoringa (saskaņā ar MK 2003.gada 29.aprīļa noteikumiem Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”) ietvaros:
 - apkopoti 2004.gada monitoringa rezultāti un sagatavots pārskats;
 - veikta monitoringa koordinēšana (plānošana, plānu saskaņošana), datu bāzes uzturēšana (rezultātu apkopošana), ūdens paraugu laboratoriskā testēšana;
 - sagatavoti 145 atzinumi par īpašo normu piešķiršanu dzeramajam ūdenim;
 - kopumā dzeramā ūdens auditmonitorings veikts 554 paraugiem no 509 ūdensvadiem, kas ir aptuveni 80 % no visa ūdensapgādes apjoma valstī gadā.
2. Peldvietu ūdens kvalitātes monitoringa (saskaņā ar MK 1998.gada 11.augusta noteikumiem Nr.300 „Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi” un MK 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”) ietvaros:
 - veikta monitoringa koordinēšana (plānošana, plānu saskaņošana, iegūto datu analīze), datu bāzes uzturēšana, ūdens paraugu laboratoriskā testēšana;
 - apkopoti 2005.gada monitoringa rezultāti un sagatavots pārskats;
 - rīkoti semināri SVA filiāļu speciālistiem par monitoringa norises gaitu;
 - kopumā paraugi iegūti 32 Baltijas jūras un Rīgas jūras līča peldvietās un 246 iekšzemes peldvietās (kopā 3449 paraugi).

4.2.3. Sabiedrības un nevalstisko organizāciju informētības un zināšanu līmeņa paaugstināšana ar vidi saistīto veselības traucējumu profilakses jomā, proti:

1. sagatavoti 10 informatīvie materiāli SVA mājas lapai par šādām tēmām:

- „Elektromagnētiskie viļņi un sabiedrības veselība”;
- „Solāriji, sauļošānās un ultravioletā starojuma iedarbība (Pasaules Veselības organizācijas rekomendācijas)”;
- „Rīcība ķīmiskā uzbrukuma draudu gadījumā”;
- „Dzīvsudrabs: risks veselībai un videi”;
- „Mazgāšanas un tīrīšanas līdzekļi, to ietekme uz cilvēka veselību un vidi saistībā ar Eiropas Savienības jaunās Regulas prasībām mazgāšanas līdzekļiem”;
- „Jaunākie zinātniskie atzinumi par elektromagnētisko lauku, radiofrekvenču un mikroviļņu starojuma iespējamo iedarbību uz cilvēka veselību”;
- „Sulfāti dzeramajā ūdenī”;
- „Mangāns dzeramajā ūdenī”;
- „Amonijs dzeramajā ūdenī”;
- „Bromāti dzeramajā ūdenī”.

2. SVA Vides veselības daļas speciālisti piedalījušies vairākās starpnozaru darba grupās, semināros un konferencēs.

- Dalība starpnozaru darba grupās:
 - ✓ Starpministriju darba grupā „Ķīmiskā drošība” - „Nacionālais ieviešanas plāns NOP Stokholmas konvencijas ietvaros”;
 - ✓ Labklājības ministrijā - MK noteikumu projekta izstrādē par elektromagnētisko lauku ierobežošanu darba vidē;
 - ✓ Veselības ministrijā - MK 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” un MK 1998.gada 11.augusta noteikumu Nr.300 „Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi” grozījumu izstrādē;
 - ✓ Vides ministrijā - Vides ministrijas Vides pārraudzības valsts biroja darba grupā par rūpniecisko avāriju novēršanas plāniem (izskatīti projekti un sniegti atzinumi), dalība Īpaši jutīgo teritoriju apsaimniekošanas koordinācijas padomes sanāksmē, kā arī Zilo karogu žūrijas sēdēs;
 - ✓ Izglītības un zinātnes ministrijā - MK 2001.gada 23.oktobra noteikumu Nr.447 grozījumu izstrādē „Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība”;
 - ✓ Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrijā - MK noteikumu projekta izstrādē automašīnu stāvvietu izvietošanai un darba grupā par vienotu teritoriālpilnvarības apzīmējumu izstrādi.
- Dalība semināros un konferencēs:
 - ✓ NVO seminārs pašvaldībām „Dzeramais ūdens – kā plānot, izveidot un apsaimniekot ūdens apgādes sistēmu”;

- ✓ ES *PHARE* 2002.gada Nacionālās programmas projekta „Vides monitorings” ietvaros, seminārs „Dzeramā ūdens vadlīnijas”;
- ✓ EK rīkotais seminārs par dzeramā ūdens direktīvas ieviešanu Baltijas valstīs;
- ✓ Vides ministrijas organizētais seminārs „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar cilvēku ekvivalentu līdz 2000”;
- ✓ Valsts sanitārās inspekcijas rīkotais seminārs par patērētājiem drošu tirgu (ķīmiskās drošības jomā);
- ✓ SIA „Procter & Gamble Marketing Latvia Ltd” seminārs par veļas mazgātavām;
- ✓ Projekta Interreg III B BaltChemNet apspriešanās;
- ✓ NVO seminārs „Patērētājiem pieejama informācija par ķīmiskām vielām un produktiem mazumtirdzniecībā”;
- ✓ Veselības veicināšanas valsts aģentūras seminārs „Joda deficīts un tā novēršana”;
- ✓ Vides ministrijas seminārs „Veselības aprūpes atkritumu apsaimniekošana”;
- ✓ Vides ministrijas konference „Ķīmisko vielu pārraudzība ES un topošā ķīmisko vielu regula”.

3. Lai nodrošinātu SVA speciālistu profesionālās kvalifikācijas līmeni, organizēti 2 semināri par aktuālajiem vides veselības jautājumiem, kā arī veiktas pārbaudes SVA Tukuma, Ventpils un Valmieras filiālēs.

4.3. Ārkārtējo sabiedrības veselības situāciju administrēšana un koordinēšana

Ar 2005. gada 03.oktobri darbību uzsāka Ārkārtējo situāciju pārvaldīšanas koordinācijas daļa. Nozīmīgākie pasākumi, kuri veikti pārskata periodā:

1. sagatavošanās pasākumu koordinēšana SVA un filiālēs attiecībā uz iespējamiem bioterorisma draudiem ASV prezidenta Dž.Buša vizītes laikā Latvijā;
2. dalība VUGD organizētajā sanāksmē par nepieciešamajiem resursiem terora akta gadījumā;
3. izstrādātas specifikācijas individuālajiem aizsardzības līdzekļiem SVA speciālistu darbam infekcijas slimību izraisītāju perēkļos, koordinēta to iepirkuma veikšana;
4. nodrošinātas SVA speciālistu iknedēļas dežūras ārkārtējo sabiedrības veselības situāciju koordinēšanai;
5. dalība EK organizētajās mācību spēlēs par rīcību baku uzliesmojuma gadījumā (*New Watchmen*);
6. dalība EK organizētajās mācību spēlēs par rīcību gripas pandēmijas (*Common Ground*) gadījumā Eiropā;

7. dalība EK Veselības drošības komitejas sēdē, kur sniegta informācija par rīcību gripas pandēmijas gadījumā Latvijā;
8. nodrošināta Agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas, bioloģiskā un ķīmiskā terorisma operatīvās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas darbības uzraudzība.

4.4. Sabiedrības veselības stratēģijas mērķu sasniegšanas monitoringa (SVS MSM) nodrošināšana

1. Sabiedrības veselības stratēģijas mērķu sasniegšanas monitoringa (SVS MSM) jomā:
 - veikti labojumi ES *PHARE 2002 Twinning Light* programmas projekta “Kapacitātes kāpināšana sabiedrības veselības un veselības veicināšanas institūcijās” ietvaros 2004.gadā izstrādātajā sabiedrības veselības pilotmonitoringa ziņojumā;
 - izstrādāti priekšlikumi SVS MSM veikšanai, pamatojoties uz ES *PHARE 2002 Twinning Light* programmas projekta “Kapacitātes kāpināšana sabiedrības veselības un veselības veicināšanas institūcijās” ekspertu ziņojumiem;
 - definēti sabiedrības veselības indikatori, datu avoti, apkopota un analizēta informācija par SVS četrus mērķus sasniegšanu;
 - sagatavots un iesniegts Veselības ministrijā SVS MSM pārskats, kas ietver četrus ziņojumus par sekojošu Sabiedrības veselības stratēģijas mērķu sasniegšanu:
 - ✓ „Paredzamais mūža ilgums” (1.mērķis);
 - ✓ „Veselīgs dzīves sākums” (3.mērķis);
 - ✓ „Skolas vecuma bērnu un pusaudžu veselība” (4.mērķis);
 - ✓ „Garīgā veselība” (6.mērķis);
 - sagatavots ziņojuma projekts par Sabiedrības veselības stratēģijas ieviešanas rīcības programmas 2004.- 2010.gadam īstenošanu 2004.gadā.
2. Citas (ar SVS MSM saistītas) aktivitātes:
 - apkopoti rezultāti par aprēķinātajiem potenciāli zaudētajiem dzīves gadiem Latvijā 2003.gadā;
 - aprēķināti potenciāli zaudētie dzīves gadi Latvijā laika periodā no 1999.gada līdz 2004.gadam. Daļa rezultātu sniegta Latvijas vides indikatoru pārskatam (2005);
 - sagatavota Hronisko slimību profilakses un kontroles aptaujas anketa (*National Chronic Diseases Prevention and Control Questionnaire*) par situāciju Latvijā (pieprasot un apkopojot datus no dažādām institūcijām), nosūtīta Pasaules Veselības organizācijas (PVO) Eiropas Reģionālajam birojam.

3. Dalība semināros un konferencēs:

- Eiropas Hronisko slimību profilakses konference Helsinkos;
- Starptautiskā sirds veselības konference Rīgā;
- Narkoloģijas valsts aģentūras organizētā sanāksme sakarā ar Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra direktora V.Goca vizīti Latvijā.

4. Dalība darba grupās:

- PVO Eiropas reģionālā biroja organizētajā Eiropas Neinfekcijas slimību ierobežošanas stratēģijas izstrādes darba grupā;
- Narkotiku kontroles un narkomānijas ierobežošanas koordinācijas padomes tematiskajā darba grupā;
- RSU organizētajā sabiedrības veselības speciālista profesijas standarta izstrādes darba grupā.

4.5. Laboratorisko izmeklējumu veikšana

SVA sastāvā bija:

1. Mikrobioloģijas laboratorija;
2. Ķīmijas laboratorija;
3. Virusoloģijas izmeklējumu laboratorija;
4. 9 apvienotās teritoriālās laboratorijas SVA filiālēs.

SVA laboratorijas nodrošinājušas kvalitatīvu izmeklējumu veikšanu par infekcijas slimību izraisītāju cirkulāciju vidē un atsevišķās iedzīvotāju grupās, kā arī piedalījušas vides veselības riska faktoru uzraudzības monitoringa programmu izpildē. Laboratorijās tika nodrošināta un uzturēta kvalitātes sistēma, kā arī tās veiksmīgi piedalījušas organizētajās starplaboratoriju salīdzinošajās testēšanas programmās. PHARE projektu ietvaros tika uzlabots laboratoriju materiāltehniskais nodrošinājums.

Tika veikti:

1. 200518 mikrobioloģiskie izmeklējumi (2004.gadā – 230303);
2. 149738 ķīmiskie izmeklējumi (2004.gadā – 142789);
3. 14088 fizikālie mērījumi (2004.gadā - 15097);
4. 117204 virusoloģiskie izmeklējumi (2004.gadā – 124434).

Izmeklējumu skaits ir atkarīgs no epidemioloģiskās situācijas valstī un no pārskata gadā realizētajām epidemioloģiskās uzraudzības programmām.

4.6. Mērķauditorijas informēšana par sabiedrības veselības aktualitātēm vides veselības un infekcijas slimību epidemioloģijas jomā

4.6.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai:

1. Infekcijas slimību epidemioloģijas jomā

Pagājušajā gadā liela sabiedrības uzmanība tika pievērsta tādām infekcijas slimībām kā gripa, ērcu encefalīts, Laima slimība, difterija, vējbakas, vīrusu hepatīti, akūtas zarnu infekcijas, u.c. - SVA speciālisti aktīvi iesaistījās iedzīvotāju informēšanā par minēto slimību profilaksi un vakcinācijas iespējām.

Vasaras periodā visplašākā informācija sniegta par ērcu encefalītu un Laima slimību, lai brīdinātu iedzīvotājus un tūristus par iespējamo risku veselībai augstās ērcu izplatības dēļ.

2005.gada novembrī SVA uzsāka realizēt valsts apmaksātu pretgripas vakcinācijas kampaņu. Šāda mēroga gripas profilaksei veltīta informatīvā kampaņa Latvijā notika pirmo reizi. Šīs kampaņas ietvaros līdztekus vakcinācijai iedzīvotāji visā Latvijā tika informēti par gripas profilaksi, vakcinācijas iespējām, kā arī speciālistu skaidrojumiem par gripas pandēmijas un putnu gripas jautājumiem. Kampaņas noslēgumā secināts, ka kopējā iedzīvotāju auditorija, kas informāciju saņēma bija, 478 000 iedzīvotāji 24 Latvijas rajonos.

SVA speciālisti ieņēma vadošo lomu informācijas sniegšanā, kas saistīta ar putnu gripas izplatību, ierobežošanu un profilaksi, plašsaziņas līdzekļos. Saistībā ar putnu gripas vīrusa izplatību pasaulē ievērojami pieauga arī sabiedrības interese par gripu un akūtām augšējo elpceļu infekcijām, to profilaksi, ārstēšanu un piesardzības pasākumiem.

2. Vides veselība jomā

Sabiedrībai tika sniegta plaša informācija par peldūdus monitoringa rezultātiem, jo peldsezonā, pirmo reizi, peldūdus monitoringa tika veikts ne tikai 32 jūras peldvietās, bet arī 246 iekšzemes peldvietās. Peldsezonas laikā iedzīvotāji izmantoja iespēju noskaidrot peldūdus kvalitātes rādītājus viņus interesējošās peldvietās.

Bija vērojama pieaugoša sabiedrības interese par dzeramā ūdens kvalitāti, kā arī tādiem vides veselības jautājumiem, kā trokšņa, ķīmisko vielu un elektromagnētiskā lauka ietekme uz cilvēka veselību: tika sniegtas gan speciālistu intervijas, gan informācija preses rēķiņu veidā.

3. Sabiedrības veselības monitoringa jomā

Aprīlī sabiedrība tika iepazīstināta ar SVA speciālistu veikto pētījumu „Potenciāli zaudētie dzīves gadi Latvijā 2003.gadā”. Minētais pētījums un tajā ietvertie dati tika plaši atspoguļoti plašsaziņas līdzekļos, kā arī prezentēti dažādām institūcijām – tādējādi veicinot SVA atpazīstamību arī šajā jomā.

4. Nodrošināšana informācija SVA mājas lapā - www.sva.lv

Turpināts darbs pie SVA mājas lapas informācijas klāsta paplašināšanas. Gada laikā regulāri atjaunota informācija par infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības datiem, peldūdēns un dzeramā ūdens monitoringa datiem. Ievērojami paplašinātas sadaļas – „Informatīvie materiāli”, „Informācija par putnu gripu” un „Aktualitātes”.

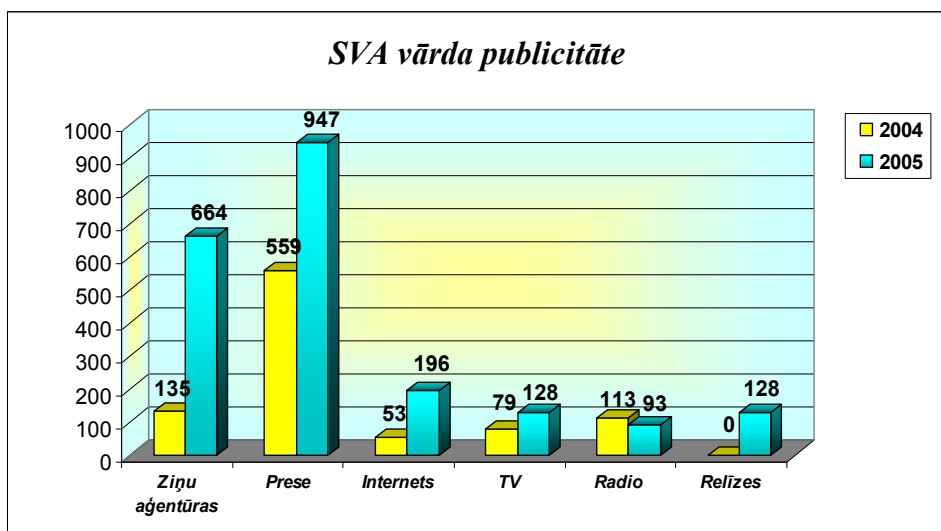
Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir pieaudzis SVA mājas lapas apmeklētāju skaits (no 115 līdz 200 apmeklētājiem darba dienās un no 70 līdz 100 apmeklētājiem brīvdienās). Savukārt programmas „Jūs jautājat – mēs atbildam” lietotāju skaits pieaudzis vidēji līdz 30 jautājumiem nedēļā (2004.gadā aptuveni - 7 jautājumi nedēļā).

4.6.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru:

SVA sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem

Pieaudzis SVA un plašsaziņas līdzekļu sadarbības jautājumu loks un apjoms. Gada laikā SVA turpināja sadarbības ar nacionālajiem plašsaziņas līdzekļiem (ziņu aģentūrām „Leta” un „BNS”, laikrakstiem „Diena”, „Neatkarīgā rīta avīze”, „Latvijas avīze”, „Latvijas vēstnesis”, „Dienas bizness”, „Rīgas Balss”, „Čas”, „Vesti Segodņa”, „Telegraf”, „Business un Baltija”, žurnāliem „Santa”, „Ieva”, „Veselība”, „36,6”, „Deko”, profesionālajiem medicīnas žurnāliem „Medicine”, „Ārstu biedrības žurnāls”, „Doctus”, interneta portāliem „Apollo”, „Delfi”, „TVNET”, „Medicine”, „Medline”, Televīzijas kanāliem „LTV”, „LNT”, „TV3”, „TV5”, kā arī radiostacijām „Latvijas radio”, „Radio SWH”, „Kristīgais radio”). SVA filiāles turpinājušas veiksmīgu sadarbību ar reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem.

V/a „Sabiedrības veselības aģentūra” vārda un kompetences sfēru atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos, salīdzinot ar 2004.gadu, kopumā dubultojies.

4.7. Projektu un programmu izstrāde, projektu izpildes un pārraudzības veikšana*

4.7.1. Projektu pārraudzība

Tika koordinēta:

1. SVA Infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības daļas dalības tehniskā nodrošināšana ES 6.ietvara programmas projekta EDEN apakšprojektā EDEN-TBD „Pētījumi par ērcu pārnēsātajām slimībām”;
2. ES *PHARE* 2003.gada Nacionālās programmas projekta „Sabiedrības veselības aģentūras institucionālā stiprināšana” 1.līguma (*Twinning*) realizācija;
3. ES *PHARE* 2003.gada Nacionālās programmas projekta „Sabiedrības veselības aģentūras institucionālā stiprināšana” 2.līguma „Programmatūras darba uzdevuma un aprīkojuma tehnisko specifikāciju izstrāde datorizēta infekcijas slimību uzraudzības tīkla izveidošanai Sabiedrības veselības aģentūrā” realizācija;
4. ES *PHARE* 2003.gada Nacionālās programmas projekta „Sabiedrības veselības aģentūras institucionālā stiprināšana” 3.līguma „Programmatūras izstrāde datorizēta infekcijas slimību uzraudzības tīkla izveidošanai Sabiedrības veselības aģentūrā” realizācija;
5. ES *PHARE* 2003.gada Nacionālās programmas projekta „Sabiedrības veselības aģentūras institucionālā stiprināšana” 4.līguma „IT aprīkojuma piegāde Sabiedrības veselības aģentūrai” realizācija;
6. Pasauls Veselības organizācijas atbalstītā projekta „Vides veselības indikatori Latvijai” izpilde;
7. ES *PHARE* 2002.gada Nacionālās programmas projekta „Vides monitorings” realizācija.

4.7.2. Projektu pieteikumu izstrāde:

1. Sagatavots un iesniegts VM projekta pieteikums „*Sabiedrības veselības monitoringa un ziņošanas sistēmas attīstība*” ES Pārejas līdzekļu administratīvās spējas stiprināšanas programmas *Transition Facility* ietvaros.
2. Koordinēta SVA iesaistīšanās EK finansētajā projektā „Ziņojuma izstrāde par veselības stāvokli Eiropas Savienības valstīs (1998.- 2007.)” (*EUGLOREH2007*).
3. Koordinēta SVA iesaistīšanās EK finansētajā projektā „Pacientu drošības uzlabošana Eiropā” („*Improving Patient Safety in Europe*” (*IPSE*)).

* *SVA speciālistu dalība Eiropas Komisijas atbalstītajos infekcijas slimību uzraudzības projektos (tīklos) aprakstīta Pārskata 4 daļas 4.1. punktā*

“Sadarbība ar Eiropas Savienības (turpmāk – ES) epidemioloģiskās uzraudzības struktūrām”.

4.8. Pārskata gadā notikušās būtiskākās pārmaiņas

Saskaņā ar MK 2005.gada 14.oktobra rīkojumu Nr.672 „Par funkciju optimizāciju un finanšu resursu pārdali starp Veselības ministriju un Zemkopības ministriju” Pārtikas un veterinārā dienesta Valsts veterinārmedicīnas diagnostikas centram tika nodotas SVA Mikrobioloģijas un Ķīmijas laboratorijas, t.sk., laboratoriju 212 štata vietas un materiālās vērtības, kā arī tika veikta SVA struktūras optimizācija.

5. Valsts investīciju programmas projektu plānoto uzdevumu izpilde

Valsts investīciju programmas projekti netika realizēti.

6. Pasākumi, kas vērsti uz darba optimizāciju, pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu, izmaksu samazinājumu, pieejamības nodrošināšanu

Lai optimizētu laboratorisko pakalpojumu veikšanu vienotā sistēmā, pamatojoties uz Ministru kabineta 2005. gada 14. oktobra rīkojumu Nr. 672 „Par funkciju optimizāciju un finanšu resursu pārdali starp Veselības ministriju un Zemkopības ministriju”, SVA nodeva Pārtikas un veterinārā dienesta Valsts veterinārmedicīnas diagnostikas centram SVA Mikrobioloģijas un Ķīmijas laboratorijas.

Optimizēti izdevumi, noteiktas iepirkumu prioritātes un ieviesti limiti atsevišķiem izdevumu posteņiem.

Lai nodrošinātu elektronisko dokumentu apriti, noslēgts līgums par dokumentu menedžmenta sistēmas programmatūras ieviešanu.

7. Atsauksmes par SVA darbību

Saskaņā ar v/a „Sabiedrības veselības aģentūra” Konsultatīvās padomes 2006.gada 28.februāra sēdes protokolu Nr.1, SVA Konsultatīvā padome, izvērtējot SVA darbību atbilstoši SVA darbības un attīstības stratēģijai 2002. – 2006.gadam, Pārvaldes līgumam un SVA 2005.gada darbības pārskatā atspoguļotajiem darbības rezultātiem, sniedza pozitīvu vērtējumu par SVA darbību 2005.gadā.

8. Iekšējās kontroles sistēmas novērtējums un pasākumi tās pilnveidošanai

Pamatojoties uz 2004.gada 28.decembra apstiprināto rīkojumu Nr.580 „Par v/a „Sabiedrības veselības aģentūra” Iekšējā audita daļas 2005.gada plānu” un gada plāna grozījumiem ar 2005.gada 7.novembra rīkojumu Nr.415 „Par V/a „Sabiedrības veselības aģentūra” Iekšējā audita daļas 2005.gada aktualizētā plāna apstiprināšanu”, pārskata gadā ir novērtētas SVA struktūrvienību iekšējās kontroles sistēmas efektivitāte un to lietderība, iesakot un uzraugot ieteikumus šo sistēmu uzlabošanai.

Tika veikti 14 auditi, no kuriem 13 auditi bija veikti atbilstoši gada plānam un 1 gada plānā neparedzēts audits, kuru rezultātā izstrādāts 31 ieteikums par iekšējās kontroles novērtēšanas uzlabošanu. Saskaņā ar SVA Iekšējā audita daļas 2005.gada plānu un grozījumiem pie tā, ir veikti 100% visi plānotie auditi. Pamatojoties uz SVA 2005.gada 14.marta rīkojumu Nr.131 „Par audita veikšanu”, papildus ir veikts iekšējais audits „Dzeramā ūdens kvalitātes novērtēšanas dokumentu (atzinumu par testēšanas pārskatiem) un saskaņoto monitoringa programmu noformēšanas kvalitāte SVA Gulbenes filiālē” iekšējais audits.

Iekšējā kontrole darbojas efektīvi. Plānotie uzlabojumi: veicot iekšējo kontroles novērtējumu, turpināt vadīties pēc sistēmu principa, izstrādāt un ieviest kvalitātes sistēmu, uzlabot ieteikumu izpildes kontroli.

8.1. Viedoklis par iekšējās kontroles sistēmu

Iekšējā audita daļas darbinieki pārskata gada laikā audita darba rezultātus ir pamatojuši, izvērtējuši ar atbilstošu dokumentu esamību un analizējuši iegūtos pierādījumus gan grafiski gan diagrammu veidā, kuru rezultātā ir sniegti SVA direktoram, auditējamām struktūrvienībām un SVA padotībā esošajām iestādēm, audita novērtējumi par iekšējo kontroles sistēmas esamību, efektivitāti un lietderību - audita ziņojuma noteiktajā formā. Iekšējā audita ziņojumi ar ieteikuma grafikiem ir prezentēti SVA direktoram un atbilstoši SVA auditējamai struktūrvienībai.

8.2. Būtiskākie iekšējā audita konstatētie ieteikumi

Iekšējā audita daļas auditori SVA auditējamām struktūrvienībām ir ieteikuši 31 ieteikumu (ieviesti 24), kuri izriet no konkrēta audita apstiprinātā darba plāna apjoma, audita ziņojumā iekļautajiem konstatējumiem un apstiprinātajiem audita ieteikuma grafikiem un no kuriem 21 ir ar augstu prioritāti (ieviesti 18) un 10 ar vidējo prioritāti 10 (ieviesti 6). Ir ieteikumi, kuriem izpildes termiņš ir noteikts „regulāri” (kopējais skaits - 9).

Ieteikumi sniegti detalizētā veidā, atbilstoši auditā konstatētajiem faktiem, tie vērsti uz konkrētu nepilnību novēršanu, to prioritātes tika noteiktas, vadoties no ietekmes uz auditējamās sistēmas kontroles mehānismu. Ir uzlabota datu bāze par audita ieteikumu izpildi.

9. Informācija par SVA sniegto publisko pakalpojumu izcenojumiem un izcenojumu izmaiņas prognoze nākamajam pārskata periodam

SVA publisko pakalpojumu izcenojumi tika apstiprināti ar Veselības ministrijas 2004.gada 28.janvāra rīkojumu Nr. 21 „Par valsts aģentūras „Sabiedrības veselības aģentūra” publiskajiem pakalpojumiem”.

1.tabula. Maksas pakalpojumi un citu pašu ieņēmumu veidu izcenojumi un ieņēmumi 2005.gadā, Ls

Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu veidi	Izcenojums (min - max)	Faktiskie ieņēmumi kopā	Faktiskie ieņēmumi SVA filiālēs kopā	Faktiskie ieņēmumi SVA centrs kopā
1. Ieņēmumi no ķīmiskās testēšanas	0,28 - 61,96	320 676	173 591	147 085
2. Ieņēmumi no higiēniskās novērtēšanas	0,28 - 69,57	251 788	248 454	3 334
3. Ieņēmumi no laboratorisko pētījumu un mērījumu organizēšanas	1,77 - 41,58	106 804	106 256	548
4. Higiēnas ekspertīze	14,92 - 41,08	11 154	0	11 154
5. Ieņēmumi no konsultatīvi metodiskā darba	0,04 - 12,48	34 090	34 090	0
6. Ieņēmumi no mikrobioloģiskās testēšanas	0,66 - 25,84	411 713	308 913	102 799
7. Virusoloģijas izmeklējumu laboratorijas ieņēmumi	2,16 - 44,43	12 348	0	12 348
8. Ieņēmumi no nomas maksām, īres maksām	0,18 - 23,47	70 529	59 940	10 589
9. Citi ieņēmumi (no metāllūžņu pārdošanas, izdevumu atlīdzināšana)		3 956	982	2 974
Kopā	X	1 223 057	932 225	290 832

2005. gada 13. decembrī ar MK noteikumiem Nr. 952 tika apstiprināts SVA sniegto publisko pakalpojumu cenrādis, kas ir stājies spēkā 2006. gada 01. janvārī. Publisko pakalpojumu izcenojumi tika precizēti atbilstoši izmaiņām normatīvajos aktos, SVA funkcijās un pakalpojumu pašizmaksā. Ņemot vērā iepriekšminēto, 2006. gadā ir prognozējams ieņēmumu samazinājums sakarā ar Ķīmijas izmeklējumu un Mikrobioloģijas laboratoriju pakalpojumu izslēgšanu no SVA sniedzamajiem pakalpojumiem un ieņēmumu pieaugums vidēji par 30% no pārējiem pakalpojumu veidiem (virusoloģijas izmeklējumiem, higiēnas prasību sagatavošanas un novērtēšanas, higiēnas ekspertīzes, konsultatīvi metodiskā darba).

10. Finansējums un tā izlietojums

10.1. Valsts budžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļi, īpašiem mērķiem paredzētie ieņēmumi un to izlietojums.

2. tabula. Informācija par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu (apakšprogramma „Valsts higiēniskā un epidemioloģiskā uzraudzība”), Ls

Nr. p.k.	Rādītājs	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde 2004.g.)	Pārskata gadā (2005.g.)	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	2	3	4	5
1.	Ieņēmumi (kopā):	4 443 769	5 139 821	4 776 280
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	2 903 011	3 123 449	3 123 449
1.2.	maksas pakalpojumi un citi ieņēmumi	1 266 858	1 406 521	1 223 057
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	273 900	609 851	429 774
2.	Izdevumi (kopā):	4 441 921	5 139 821	4 772 751
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	4 161 147	4 500 178	4 215 882
2.1.1.	atalgojumi	2 209 614	2 397 207	2 332 194
2.1.2.	komandējumi	12 441	13 736	12 828
2.1.3.	subsīdijas un dotācijas	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā):	280 774	639 643	556 869
2.2.1.	kapitālās iegādes	280 774	639 643	556 869
2.2.2.	kapitālais remonts	0	0	0
2.2.3.	investīcijas	0	0	0
3.	Nodarbinātība:			
3.1.	faktiskais nodarbināto skaits	914	885	885
3.2.	vidējā darba alga	199,72	224,72	218,65

3. tabula. Informācija par ES PHARE nacionālās programmas projektu ietvaros plānoto un faktiski izlietoto finansējumu, Ls

Finansējuma avots	Izdevumu veids	2002.gads		2003.gads		2004.gads		2005.gads	
		Plāns	Fakts	Plāns	Fakts	Plāns	Fakts	Plāns	Fakts
Ārvalstu finanšu palīdzība	<i>Kopā</i>	378828	249198	0	0	574636	273900	609851	429774
	Uzturēš.	49693	0	0	0	261422	197064	158880	49119
	Kapitālie	329135	249198	0	0	313214	76835	450971	380655
Latvijas puses līdzfinansējums	<i>Kopā</i>	1634	1634	0	0	161630	161622	94757	94756
	Uzturēš.	1634	1634	0	0	28 918	28 918	4765	4765
	Kapitālie	0	0	0	0	132712	132704	89992	89991

10.2. Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un to izlietojums

Kopējie SVA 2005.gada pašu ieņēmumi, salīdzinot ar 2004.gadu, ir par Ls 43 801 jeb 3,5 % mazāki, tas saistīts ar izmaiņām norēķinu kārtībā ar VOAVA (finanšu līdzekļi mikrobioloģisko izmeklējumu veikšanai tika ieskaitīti valsts dotācijas veidā). Savukārt, 2005.gadā pieauguši ieņēmumi no ūdens paraugu ķīmiskās testēšanas (par 10%) un laboratorisko pētījumu un mērījumu organizēšanas (par 1%).

2005.gadā no pašu ieņēmumiem tika veikti kapitālieguldījumi par kopējo summu Ls 86 223, kā arī PHARE projektu ietvaros (no budžeta dotācijas un ārvalstu palīdzības finansējuma) – par kopējo summu Ls 470 646.

10.3. SVA saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, to izlietojums

4. tabula. V/a "Sabiedrības veselības aģentūra" saņemto ziedojumu un dāvinājumu izlietojums 2005.gadā, Ls

1.	Saņemts (kopā)	51 547
1.1.	Lielākie ziedotāji:	
1.1.1.	Latvijas uzņēmēj sabiedrības un privātās personas:	0
1.1.2.	Ārvalstu uzņēmēj sabiedrības un privātās personas:	51 547
2.	Izlietots (kopā)	50 218
2.1.	Finansētie pasākumi (kopā):	50 218
2.1.1.	algu izmaksas	0
2.1.2.	komandējumi	1463
2.1.3.	pamatlīdzekļu iegāde	38 111
2.1.4.	kapitālais remonts	0
3.	Naudas līdzekļu atlikums gada sākumā	6007
4.	Naudas līdzekļu atlikums perioda beigās	7336

10.4. Līdzekļu ekonomija, kas panākta, uzlabojot darba efektivitāti

1. SVA informācijas tehnoloģijas nodrošināšanai:

- iegādāta un instalēta serveru uzturēšanas programmatūra (*Windows Server Standart 2003, Management Suite for Microsoft Echange, SQL Sever 2000 Standard* u.c.), atjaunotas antivīrusu licences, uzstādīta jauna versija normatīvo aktu programmai (NAIS), administrēti SVA lokālā tīkla lietotāju, failu, interneta un e-pasta serveri, nodrošināta antivīrusu sistēmas darbība;
- lai nodrošinātu SVA darbiniekus ar kvalitatīvu un modernu datortehniku, uzstādīti un nodoti lietošanā 14 jauni datori ar jaunu programmatūru.

2. Lai saimnieciski nodrošinātu SVA funkciju realizāciju un uzlabotu darba apstākļus:

- veikts nepieciešamais koplietošanas telpu kosmētiskais remonts, ar jaunām mēbelēm aprīkotas vairāk kā 20 darba vietas;
- atbilstoši piešķirtajiem finanšu līdzekļiem un saskaņotām izpildāmo darbu tāmēm, veikti inženiertehnisko tīklu remontdarbi;
- lai uzlabotu SVA ēku kompleksa un materiālo vērtību apsardzes kvalitāti, veikta daļēja apsardzes signalizācijas sistēmas modernizācija;
- lai elektropadeves pārtraukuma gadījumos nodrošinātu SVA darbību, paplašināts rezerves barošanas elektrotīkls SVA Rīgā, Kliņānu ielā 7;
- nodrošināta vakcīnu uzglabāšana un imūnbioloģisko preparātu menedžmenta organizēšana SVA, t.sk., filiāļu noliktavās, iegādātas papildus aukstumiekārtas.

Uzlabojot darba efektivitāti un SVA materiāltehnisko bāzi, nosakot limitus atsevišķiem izdevumiem, tādiem kā kancelejas un saimniecības preču iegāde, komandējumi, darbinieku kvalifikācijas celšana un izdevumi par sakaru pakalpojumiem, panāktā izdevumu ekonomija 2005.gadā ir aptuveni Ls 67 845.

11. Informācija par Valsts investīciju programmā ietverto projektu realizācijai piešķirto budžeta līdzekļu izlietojumu

Šādi projekti netika realizēti.

12. Personāla izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana

1. Paveiktais:

- izstrādāta, apstiprināta un finansiālo iespēju robežās ieviesta SVA darbinieku atbalsta un motivācijas programma, kuras mērķis ir palielināt un noturēt SVA darbinieku motivāciju;
- no SVA filiālēm pieņemti pārskati par medicīnas kadriem (veidlapa Nr.17) un aptaujas lapas, apkopotie dati iesniegti Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūrā;
- pastāvīgi tiek uzturēta un pilnveidota datu bāze par SVA darbinieku profesionālo izglītību, pieredzi un novērtēšanas rezultātiem.

2. Personāla kvalifikācijas paaugstināšana

SVA speciālisti finansiālo iespēju robežās ir apmeklējuši 166 seminārus un kursus medicīniskās profilakses nozares un laboratoriju funkciju izpildes nodrošināšanai, kā arī apmācības saskaņā ar darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas koncepciju un darbinieku ikgadējās novērtēšanas rezultātiem.

SVA speciālisti ir piedalījušies arī apmācībās ārzemēs - Infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības daļa (24), Ķīmijas laboratorija (6), Mikrobioloģijas laboratorija (2), Virusoloģijas izmeklējumu laboratorija (12), Ārējo sakaru un projektu daļa (3), Sabiedrisko attiecību daļa (1), SVA vadība (7), SVA filiāles (3), Materiāli tehniskā nodrošinājuma daļas Informācijas tehnoloģiju sektors (1).

Administratīvās nozares speciālistu kvalifikācija tikusi paaugstināta sakarā ar likumdošanas izmaiņām.

13. Plāni nākamajam gadam

13.1. Nākamā gada svarīgākās prioritātes

1. Ieviest vienotu, labākajai ES praksei atbilstošu, automatizētu infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības datorsistēmu infekcijas slimību gadījumu uzskaitē, analīzei, agrīnai uzliesmojumu identifikācijai un informācijas izplatīšanai (VISUMS).
2. Izstrādāt vairāku normatīvo aktu projektus infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības jomā (piemēram, MK noteikumu projektus „Kārtība, kādā veicami medicīniski sanitārie pasākumi” (*International Health Regulation* ieviešana), „Kārtība, kādā veicami pretepidēmijas pasākumi infekcijas slimību gadījumos” u.c.).
3. Par 50% uzlabot 2005.gadā sasniegtās publicitātes apjomu.
4. Nodrošināt sekmīgu SVA speciālistu gatavību rīkoties ārkārtējo sabiedrības veselības situāciju gadījumos.
5. Turpināt Sabiedrības veselības stratēģijas mērķu monitorēšanu (2006.gadā paredzēts monitorēt 6 SVS mērķus).
6. Izstrādāt priekšlikumus vides veselības pamatnostādņēm.
7. Sagatavot tematisku pārskatu un analīzi vides veselības situācijas izvērtēšanai Latvijā (saistībā ar ES vides un veselības indikatoru ieviešanu Latvijā).
8. ES PHARE 2002.gada Nacionālās programmas projekta „Vides monitorings” ieviešanas rezultātā, pilnveidot dzeramā ūdens auditmonitoringa izpildi.
9. Turpināt darbu pie SVA izdevumu optimizācijas pasākumu nodrošināšanas.
10. Nodrošināt pāreju uz vienoto valsts pārvaldes iestāžu darba samaksas sistēmu saskaņā ar MK 2005.gada 20.decembra noteikumiem Nr.995.
11. Uzlabot iekšējās kontroles sistēmu (darbību balstīt uz vadības riska analīzes rezultātā identificētajiem galvenajiem riskiem).

13.2. Plānotie pasākumi resursu lietderīgai un taupīgai izmantošanai un administrēšanas sistēmas uzlabošanai

1. Tiks turpināta atsevišķu izdevumu posteņu (sakarū, saimniecības un kancelejas preču, autotransporta izmantošanas u.c.) limitu ievērošanas kontrole.
2. Ik ceturksni tiek apkopota, analizēta un prezentēta vadībai informācija par SVA, t.sk. filiāļu finanšu darbības rezultātiem.
3. 2006.gada 30.maijā ir izveidota darba grupa SVA resursu optimizācijas izvērtēšanai.

13.3. SVA finanšu saistības

* SVA finanšu saistības uz 2006.gada 01.janvāri, Ls

	Uz 01.01.2006	
	Debitoru parādi	Norēķini ar piegādātājiem
SVA CL un FVS un filiāles	143 657	290 627

* neieskaitot saistības PHARE projektu ietvaros

13.4. Plānotie starptautiskie projekti

1. ES 2005.gada Nacionālās programmas Transition Facility (TF) projektu „Sabiedrības veselības ziņošanas un monitoringa sistēmas attīstīšana”.

Projekta mērķis: paaugstināt SVA institucionālo kapacitāti Sabiedrības veselības stratēģijas monitoringa veikšanas jomā (sagatavot darbības plānu Sabiedrības veselības monitoringa un ziņošanas sistēmas izstrādei, sagatavot Sabiedrības veselības ziņojumus par 3 dažādām problēmām, izstrādāt datorizētu Sabiedrības veselības monitoringa un ziņošanas informācijas sistēmu un iegādāties IT aprīkojumu u.c.).

2. EK finansēto projektu „Ziņojuma izstrāde par veselību Eiropas Savienības valstīs (1998.-2007.)” (EUGLOREH2007).

Projekta mērķis: izstrādāt ziņojumu par veselības stāvokli Eiropas Savienības valstīs (1998.-2007.). Ziņojums būs references materiāls, kurā tiks iekļauta vispārēja informācija par iedzīvotāju veselības stāvokli Eiropas Savienības valstīs un kuru varēs izmantot Eiropas Komisija, nacionālo politiku veidotāji u.c., lai monitorētu veselību ietekmējošos faktoros.

3. EK finansēto projektu „Pacientu drošības uzlabošana Eiropā” (“Improving Patient Safety in Europe” (IPSE)). (SVA Infekcijas slimību

epidemioloģiskās uzraudzības daļa piedalās IPSE projektā kā Latvijas nacionālais kontaktpunkts).

Projekta mērķis: profilakses pasākumu un rezultātu atšķirību atklāšana attiecībā uz nozokomiālo slimību un antimikrobu rezistences epidemioloģisko uzraudzību.

14. Informācija par Valsts kontroles veiktajām pārbaudēm un to rezultātiem

Valsts kontroles 2005.gada 19.aprīļa revidenta ziņojumā “Par 2004.gada finanšu pārskata sastādīšanas pareizību valsts aģentūrā “Sabiedrības veselības aģentūra”” norādīts, ka pārskatā kļūdas nav konstatētas.

Direktors

O.Velmers